

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om transportservice och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om transportservice, körkortslagen, lagen om förarexamensverksamhet och lagen om verkställighet av böter ändras. Syftet med propositionen är att förbättra förutsättningarna för iakttagande av och tillsyn över EU-bestämmelserna om bedrivande av person- och godstrafik, främja användningen av miljövänliga fordon på vägar och främja tillgången till förare.

Enligt förslaget fogas till lagen om transportservice bestämmelser som preciserar EU-regleringen om cabotage vid vägtransporter i syfte att göra det möjligt att iaktta och övervaka bestämmelserna. Samtidigt ska det till lagen fogas nya påföljdsbestämmelser så att en administrativ avgiftspåföljd i fortsättningen ska kunna påföras för brott mot cabotage och avsaknad av förartillstånd. Det föreslås också att påföljdsavgifterna fogas till tillämpningsområdet för lagen om verkställighet av böter.

Enligt förslaget ska det till körkortslagen fogas undantag i enlighet med direktivet om ändring av körkortsdirektivet (EU) xx/2025 från omfattningen av kör rätt för kategorierna B och BE. När det har gått minst två år sedan ett körkort för kategori B som berättigar till körning med person- och paketbil beviljades, ska undantaget möjliggöra framförande av en lastbil som drivs med alternativa bränslen. Den största tillåtna totalvikten för ett fordon som framförs med stöd av undantaget föreslås vara 4 250 kg. På motsvarande sätt, när det har gått två år sedan en kör rätt för kategori BE beviljades, möjliggör undantaget framförande av fordonskombinationer där dragbilen drivs med alternativt bränsle och vikten är högst 4 250 kg. Till följd av undantaget i fråga om körkort minskas utsläppen från trafiken och tillgången på förare på arbetsmarknaden förbättras.

Genom propositionen föreslås dessutom en ändring av lagen om ordnande av förarexamensverksamhet genom att kraven på förarprövare lindras. Ändringarna gäller innehållet i och behörighetskraven för förarprövare. Uppgiften ska inte i fortsättningen omfatta mottagande av muntliga teoriprov. Det föreslås att kravet på grundutbildning för förarprövare uppfylls av specialyrkesexamen i trafikundervisning och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare för förarexamen. Dessutom föreslås en förenkling av kravet på trafiklärtillstånd när det gäller kravet på giltighet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2026.

1.

Lag

om ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transportservice (320/2017) 23 och 24 §, 36 § 3 mom. 1 punkten, 200 § 1 mom., rubriken för 255 a § och 262 § 1 mom. 1 punkten, sådana de lyder, 23 § i lag 1256/2020, 24 § i lag 60/2022, 36 § 3 mom. 1 punkten i lag 371/2019, 200 § 1 mom. i lag 60/2022, rubriken för 255 a § i lag 88/2023 och 262 § 1 mom. 1 punkten i lag 60/2022, och fogas till lagen nya 255 b, 255 c och 255 d § som följer:

23 §

Rättigheter och villkor för cabotage vid vägtransporter

Transportföretag som är etablerade i EES-stater och som uppfyller villkoren för att bedriva transportverksamhet på väg och för att få tillträde till marknaden mellan medlemsstater har rätt att utföra cabotage vid vägtransporter enligt kapitel III i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik eller kapitel V i EU:s förordning om internationell busstrafik.

Vid tillämpning av cabotagetransport enligt artikel 8 i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik får en cabotagetransport omfatta endast antingen

- 1) en plats där godset lastas och en plats där godset lossas,
- 2) flera platser där godset lastas och en plats där godset lossas, om lossningen sker hos den slutliga mottagare av lasten som antecknats i fraktsedeln, eller
- 3) en plats där godset lastas och flera platser där godset lossas, om lastningen görs av den ursprungliga avsändare som antecknats i fraktsedeln.

Cabotage enligt artikel 15 i EU:s förordning om internationell busstrafik får i samband med internationell trafik bedrivas med buss under högst sju på varandra följande dagar utan avbrott under en period av 30 dagar.

24 §

Rättigheter och villkor vid internationella kombinerade vägtransporter

Transportföretag som är etablerade i en EES-stat och som uppfyller villkoren för att bedriva transportverksamhet på väg och för att få tillträde till marknaden för varutransporter mellan medlemsstater har rätt att som en integrerad del av en internationell kombinerad transport utföra vägtransporter, oavsett om detta innebär en gränspassage mellan Finland och en EES-stat.

Om en internationell kombinerad transport utförs för någon annans räkning, ska i fraktsedeln utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag noggrant anges pålastnings- och urlastningsstationen för järnvägssträckan samt lastnings- och lossningshamnen för den inre vattenvägen eller havstransporten. Dessa uppgifter ska anges i dokumentet före transporten och bestyrkas av järnvägs- eller hamnmyndigheterna genom en stämpel eller på något annat

jämförbart sätt när den del av transporten avslutats som har skett på järnväg, inre vattenvägar eller till sjöss.

När en släp- eller påhängsvagn som tillhör ett företag som utför transporter för egen räkning på den avslutande sträckan transporteras av en dragbil som tillhör ett företag som utför transport för andras räkning krävs för transporten inte det i 2 mom. angivna dokumentet, men för transporten ska ett annat dokument visas upp som anger den del av transporten som utförs eller ska utföras på järnväg eller inre vattenvägar eller till sjöss.

När den som avsänder godset som en del av en internationell kombinerad transport för egen räkning utför den inledande transporten på väg i enlighet med rådets första direktiv om fastställande av vissa gemensamma regler för internationella transporter (31962L2005) (yrkesmässiga godstransporter på väg), får trots definitionen i direktivet den som ska ta emot godset transportera det för egen räkning på den avslutande sträckan med en dragbil i sin besittning, även om släpvagnen eller påhängsvagnen har registrerats eller hyrts av den som har avsänt godset.

Om den inledande transporten på väg i en internationell kombinerad transport utförs av avsändaren med dragbil som är i avsändarens besittning, men vars släpvagn eller påhängsvagn har registrerats eller hyrts av den som ska ta emot godset, ska trots vad som sägs i det direktiv som nämns i 3 mom. även den inledande transporten anses utföras för egen räkning, om mottagaren utför den avslutande delen av vägtransporten för egen räkning i enlighet med direktivet

Trots vad som i 19 § 2 punkten föreskrivs om kombinerade transporter tillämpas på kombinerade transporter de allmänna principer för cabotagettransport som föreskrivs i artikel 8 i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik och i 23 § i denna lag.

36 §

Undervisningspersonal och undervisningsmaterial vid utbildningscentrumen för lastbils- och bussförare

Den som studerar i en sådan utbildning som avses i 84 § 4 mom. i körkortslagen (386/2011) får vara lärare i utbildning för grundläggande yrkeskompetens, om

1) undervisningen ingår i utbildningen för en examensdel i en förberedande utbildning för en specialyrkesexamen i trafikundervisning som ger rätt att arbeta som utbildare för yrkeskompetens inom transportbranschen,

200 §

Skötsel av vissa andra myndigheters uppgifter

Utöver de uppgifter som polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet har enligt EU:s förordning om tillstånd för godstrafik och EU:s förordning om internationell busstrafik har en polis-, tull- och gränsbevakningsman rätt att granska de dokument som krävs för transport enligt denna lag och enligt de EU-förordningar som gäller verksamhet som avses i denna lag, om informationen inte kan fås genom en teknisk anslutning eller på annat sätt elektroniskt. De handlingar som avses ovan ska på begäran visas upp för en polis-, tull- eller gränsbevakningsman under vägkontrollen.

255 a §

Hänvisning till påföljdsavgift enligt lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

255 b §

Påföljdsavgift som påförs för brott mot cabotage vid vägtransporter

Påföljdsavgift kan påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att iaktta den skyldighet att bedriva cabotagetrafik som föreskrivs i kapitel V i EU:s förordning om internationell busstrafik eller i 23 § i denna lag, eller kapitel III i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik eller 23 eller 24 § i denna lag.

255 c §

Påföljdsavgift för försummelse att skaffa förartillstånd

Påföljdsavgift kan påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att skaffa ett förartillstånd enligt artikel 5 i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik.

255 d §

Påförande och verkställighet av påföljdsavgift samt avgiftens storlek

Polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet påför den påföljdsavgift som avses i 255 b och 255 c § i denna lag.

Påföljdsavgiften enligt 255 b § uppgår till 5 000 euro och påföljdsavgiften enligt 255 c § till 3 000 euro.

Påföljdsavgift ska inte påföras om förfarandet ska anses vara ringa eller om det med tanke på förfarandets art, förfarandets planmässighet och andra omständigheter är oskäligt att påföra avgift. I sådana fall kan gärningsmannen ges en anmärkning, om det finns anledning till detta.

Påföljdsavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än fem år sedan gärningen begicks. Om försummelsen har varit fortlöpande, räknas tidsfristen från det att försummelsen har upphört. Påföljdsavgift får inte heller påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett brottmål som behandlas i domstol eller den som för samma gärning har meddelats en lagakraftvunnen dom. Den som påförts en påföljdsavgift får inte i domstol dömas till straff för samma gärning.

Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). Polisen, Gränsbevakningsväsendet och domstolarna ska underrätta Rättsregistercentralen om sina beslut om påförande av påföljdsavgifter. Rättsregistercentralen ska också underrättas om ett beslut genom vilket en avgift har avlyfts.

En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades.

262 §

Olovligt bedrivande av yrkesmässig trafik

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) bedriver yrkesmässig person- eller godstransport på väg utan taxitrafiktillstånd, persontrafiktillstånd eller godstrafiktillstånd eller i 16 § avsedd registrering som gäller bedrivande av transport av gods eller utan transporttillstånd för internationell trafik eller utan gemenskapstillstånd som avses i artikel 4 i EU:s förordning om internationell busstrafik eller trafiktillstånd för linjetrafik som avses i artikel 5 i den förordningen eller gemenskapstillstånd som avses i artikel 4 i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik,

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i körkortslagen (386/2011) 4 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 9 § 2 mom., 16 § 1 mom., 53 § 1 mom., 57 § 2 mom. och 69 § 1 mom.,
av dem 9 § 2 mom. sådant det lyder i lag 563/2020, 16 § 1 mom. och 53 § 1 mom. sådana de
lyder i lag 938/2018 och 69 § 1 mom. sådant det lyder i lag 96/2018, och
fogas till 7 §, sådan den lyder i lag 387/2018, ett nytt 2 mom. som följer:

4 §

Körkortskategorier

I grupp 1 ingår följande körkortskategorier:

-
- 5) B, till vilken hör
- a) fordon med en totalvikt som inte överstiger 3 500 kg och som är konstruerade och tillverkade för att ta högst åtta passagerare utöver föraren,
 - b) fordon som helt eller delvis drivs med alternativa bränslen med en totalvikt som inte överstiger 4 250 kg och som är konstruerade och tillverkade för att ta högst åtta passagerare utöver föraren,
 - c) fordonskombinationer som består av en dragbil i kategori B och ett släpfordon med en totalvikt som inte överstiger 750 kg,
 - d) fordonskombinationer som består av en dragbil i kategori B och ett släpfordon med en totalvikt som överstiger 750 kg, under förutsättning att fordonskombinationens totalvikt inte överstiga 3 500 kg,
- 6) BE, till vilken hör
- a) fordonskombinationer som består av en dragbil i kategori B och ett släpfordon med en totalvikt som inte överstiger 3 500 kg,
 - b) fordonskombinationer som består av en dragbil i kategori B som helt eller delvis drivs med alternativa bränslen med en totalvikt som inte överstiger 4 250 kg och ett släpfordon med en totalvikt som inte överstiger 3 500 kg,
-

7 §

Körrettens omfattning

En körrettsinnehavare får köra sådana fordon och fordonskombinationer vars kategori anges på körkortet eller på förarexamensintyg. Trehjulingar som hör till kategori A enligt 4 § 1 mom. 4 b-punkten får dock bara köras av sådana körrettsinnehavare för kategori A som har fyllt 21 år.

Fordon som hör till kategori B enligt 4 § 1 mom. 5 punkten underpunkt b och fordonskombinationer som hör till kategori BE enligt 4 § 1 mom. 6 punkten underpunkt b får köras endast om körätten i fråga har beviljats för första gången i Finland eller i en annan EU - /EES-stat minst två år tidigare.

Körätten i en körkortskategori kan begränsas eller förenas med villkor enligt 16 § 1 mom. 2 punkten. Körätten gäller

1) för kategori AM två- och trehjuliga mopeder, om kör rätt för moped finns registrerad på körkortet, och lätta fyrhjulingar, om kör rätt för lätt fyrhjuling finns registrerad på körkortet på grundval av körprov för motsvarande förarexamen,

2) automatväxlade fordon eller fordonskombinationer med automatväxlad dragbil som motsvarar examens kategorin, om körprovet för förarexamen eller manöverprovet, när det krävs i stället för körprov, avläggs med automatväxlat fordon.

En kör rättsinnehavare för kategori B får köra också fordonskombinationer med dragbil i kategori B, när släpvagnens totalvikt överstiger 750 kg och fordonskombinationens totalvikt överstiger 3 500 kg, men inte 4 250 kg, förutsatt att avlagt körprov för fordonskombinationen finns antecknat på körkortet.

Kategori T och kör rätt för traktor i fordonskategorin T3 med körkort för kategori AM gäller endast i Finland.

Bestämmelser om automatväxlade fordon och sådana undantag från kör rättens omfattning som gäller bara i Finland utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om undantag från bestämmelsen i 3 mom. 2 punkten om begränsning av kör rätt till endast automatväxlade fordon eller fordonskombinationer med automatväxlad dragbil, när det körprov eller manöverprov som avses i den punkten har avlagts med automatväxlat fordon, får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Att ansöka om körkortstillstånd

Körkortstillstånd får beviljas tidigast ett år innan sökanden uppfyller ålderskravet för körkortskategorin i fråga. Körkortstillstånd för kategori B kan dock beviljas tidigast två år innan ålderskravet är uppfyllt. För kör rätt för fordonskombination enligt 7 § 5 mom. ska den som ansöker om körkortstillstånd ha kör rätt för kategori B. Om minimiåldern för körkortskategorin är under 18 år och sökanden inte har fyllt 18 år, krävs vårdnadshavarens samtycke. Samtycke är ett villkor för avläggande av förarexamen och det gäller även i 5 § 5 mom. avsedda personer som avlägger körkort.

16 §

Villkor och begränsningar i körkort

Till ett körkortstillstånd och ett körkort kan utöver villkor och begränsningar enligt 5 § 2–4 mom., 68 a § 2 mom. och 97 § 3 mom. också fogas ett villkor om att

1) kör rättsinnehavaren vid körning ska använda glasögon eller andra korrigerande linser, hörapparat, alkolås eller protes eller andra ortopediska hjälpmedel, om han eller hon bara genom att använda dem uppfyller föreskrivna medicinska krav eller kan köra ett fordon,

2) det i ett fordon som körs av kör rättsinnehavaren ska finnas automatväxel, om inte något annat följer av 7 § 7 mom., eller särskilda manöverorgan godkända av förarexamensmottagaren som innehavaren har använt vid körprovet eller manöverprovet för förarexamen eller vid ett prov på körförmåga som polisen förordnat och därigenom visat att han eller hon kan köra fordonet,

53 §

Hur förarexamen är uppbyggd och hur den genomförs

I förarexamen ingår ett teoriprov och ett körprov. Körprovet kan innefatta ett särskilt manöverprov. I körprovet för körkort för moped ingår enbart ett manöverprov. För kategori T avläggs endast teoriprov. I en examen som avläggs för att höja körkortskategorin för motorcykel i fall som avses i 35 § 4 mom. eller för att erhålla körrätt för sådana fordonskombinationer i kategori B som avses i 7 § 5 mom. avläggs endast körprov.

57 §

Körkort och förarbevis för moped utfärdade på Åland

I fråga om förnyelse av körkortet och utbyte av körkortet till ett körkort enligt denna lag samt övervakningen av förarnas hälsa när det gäller körförmåga gäller vad som föreskrivs i denna lag. När ett körkort för kategori AM byts ut, förses det nya körkortet inte med de uppgifter som föreskrivs i 6 § 2 mom. 2 punkten underpunkt a och 7 § 3 mom. 1 punkten.

69 §

Återkallelse av alkolåsövervakad körrätt

Polisen ska återkalla en alkolåsövervakad körrätt och besluta att ett villkorligt körförbud ska verkställas i dess helhet, om den övervakade under prövotiden begär att beslutet om övervakad körrätt ska återkallas eller om denne utan godtagbar orsak bryter mot begränsningarna i den alkolåsövervakade körrätten genom att

- 1) framföra något annat fordon än ett fordon som är tillåtet enligt 68 a § 3 mom., eller
 - 2) påverka alkolåsets funktionsduglighet i strid med 7 § 4 mom. i lagen om alkolås.
-

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om förarexamensverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) 2 § 1 mom. 4 punkten, 7 c § 1 mom. och 2 mom. 3 punkten, 7 d § 1 mom. och 7 i 1 mom., sådana de lyder, 2 § 1 mom. 4 punkten i lag 549/2023, 7 c § 1 mom. och 2 mom. 3 punkten och 7 d § 1 mom. i lag 970/2018 samt 7 i § 1 mom. i lag 73/2015, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *förarprövare* den som tar emot körprov för förarexamen,

7 c §

Yrkeskunskap hos förarprövare

Yrkeskunskapen hos den som tar emot körprov för förarexamen förutsätter att han eller hon har de kunskaper, färdigheter och insikter om körförmåga och bedömning av den, gällande läroplaner, egen körskicklighet, kundservice, ekonomiskt, miljövänligt och också i andra hänseenden ansvarsfullt körsätt samt fordonsteknik och fordonsfysik som behövs för uppgiften.

Minimikrav för en förarprövare för kategorierna B, C1 och C samt för lätta fyrhjulingar i kategori AM är att han eller hon

3) har trafiklärartillstånd,

7 d §

Grundläggande utbildning för förarprövare

Den grundläggande utbildning för förarprövare som avses i 7 c § 2 mom. 2 punkten är specialyrkesexamen i trafikundervisning och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare för förarexamen. Examensdelen måste uppfylla kraven enligt punkterna 3.1.1, 3.2.1 och 3.2.2 i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort.

7 i §

Praktik i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet

Den som studerar den examensdel i specialyrkesexamen i trafikundervisning som avses i 7 d § 1 mom. kan praktisera i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet, om studeranden har tillstånd för undervisningspraktik enligt körkortslagen. På tillstånd för undervisningspraktik och beviljande av tillstånd tillämpas körkortslagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom. 23 punkten, sådan den lyder
i lag 416/2025, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om verkställighet av följande administrativa påföljder av
straffkaraktär:

23) påföljdsavgift enligt 255 b och 255 c § i lagen om transportservice (320/2017) och avgift
för trafikförseelse enligt 268 § i den lagen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den x.x.20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn